

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: *DUMINEC'A.*

<p>PRETIULU ABONAMENTULUI. Pentru Austro-Ungari'a: Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr. Pentru Romani'a si strainetate: Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.</p>	<p>PRETIULU INSERTIUNILORU: Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.</p>	<p>Correspondentiele se se adreseze Redactiunei „BISERIC'A si SCÓL'A.“ Ér banii de prenumeratiune la TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.</p>
--	--	---

INVITARE DE PRENUMERATIUNE.

LA

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Fóia bisericésca scolastica, literara si economica.

Cu 1. Iuliu stilulu vechiu deschidemu abonamentu nou pe semestrulu alu II-lea la „Biseric'a si Scól'a.“

Rugámu pre toti domnii abonenti de pana acuma, cari dorescu a avé fóia nóstra si pe viitoriu, se binevoiésca a tramite la „Tipografi'a diecesana“ pretiulu de prenumeratiune care e:

PENTRU AUSTRO-UNGARI'A:

PE UNU ANU . . . . . 5 fl. — cr.
 „ 1/2 „ . . . . . 2 fl. 50 cr.

PENTRU ROMANI'A SI STRAINETATE:

PE UNU ANU . . . . . 14 franci.
 „ 1/2 „ . . . . . 7 fr.

Sprijinulu moralu si materialu, de care pana acuma s'a bucuratu fóia nóstra, ne indreptatiesce a sperá, cá si in viitoriu vom fi imbratisiati de aseminea simpathii calduróse precum si de buna-vointi'a nestramutata a On. Publicu cetitoriu.

Redactiunea.

Dupa 23 de ani

dela infintiarea alumneului nationalu din Temisiór'a.

La 4 Augustu anulu curentu se implinescu 23 de ani, de când fostulu catechetu si profesorulu de odinióra dela gimnasiulu din Temisiór'a, dlu Geor-

giu Creciunescu, actualulu protopresviteru alu Belintiului, a emis catra publiculu romanu apelulu, pre carele lu-publicám mai la vale, — cá se concurga cu denariulu seu la infintiarea si sustiënerea unui alumneu nationalu in Temisióra.

Si publiculu romanu si atunci, cá si totdeun'a, si a facut detorinti'a. Alumneulu s'a infintiati, si elu are astadi la activ'a s'a unu trecutu de 25 de ani, in carele intre conditiuni modeste, si intre grelele imprejurári ale inceputului, a facut bune servitie intru crescerea tenerimei.

Idei'a infintiării acestui asiediamentu de cultura a fost de sigur o ideia norocósa; si noi, dupa cele ce s'au facut in anii din urma pentru acestu institutu, credem, ca elu va deveni din anu in anu o binefacere si o putere tot mai mare pentru crescerea tenerimei romane din pârtille banatice.

In anii din urma adeca, in urm'a unui concludu alu adunării generalu alu acestui institutu de cultura, alumneulu este pusu sub supraveghiarea si control'a consistoriului si sinodului eparchialu din Aradu; si astfelu pentru desvoltarea si promovarea acestui institutu va lucrá de aci inainte nu numai societatea romanésca, ci si biseric'a cá atare; ér ca dovéda despre acestu interesu alu bisericeii eparchiei nóstre inregistrám, ca venerabilulu consistoriu din Aradu inca in anulu trecutu a acordatu pre seam'a alumneului nationalu din Temisióra unu ajutoriu anualu in suma de 1000 fl. v. a. ér comunele din tractulu protopresviteralu alu Lipovei: Cuvesdi'a, Dorgosiu, Petrisiu si Zabaltiu, cari au cumperat paménturi delerariu in suma de preste 1500 de jugere catastrale, au luat concludulu, cá din venitululu aceluor paménturi opt procente se-se dea in fiecare anu cá ajutoriu alumneului nationalu din Temisiór'a

Constatám deci, ca acestu institutu este sprijinitu pre de o parte de biseric'a, ér pre de alt'a din partea societáti romane prin contribuiiri anuale.

Despre importanti'a lui nu credemu, ca este trebuintia a mai vorbi. Unu institutu de cultura cu

o viață de 25 de ani nu mai are trebuința de recomandare din partea nimenui, deoarece s'a recomandat din destul, și continua a-se recomandă singuru pre sene.

Vorb'a este acum de altceva, și anume, cum se staruim, și se lucrăm, că acestu institutu de cultura se p'ota produce în viitoriu mai multu, de cât ce a fost în stare a produce până acum? Si în punctulu acest'a după noi respunsulu p'ote se fia numai unulu: se continuăm a-lu sprijini materialmente și moralmente în mesura tot mai mare.

Idei'a fundamentala, din carea a procesu publiculu romanu în frunte cu illustri domni M o e s o n y i și cu sprijinulu tuturor romanilor din aceste părți la înființarea alumneului nationalu din Temisiór'a a fost emanata din detorinti'a ce o avem fiecare în parte și natiunea că întregu de a îngrijí, că se-se desgrópe talantele din poporu, și se-li-se dea ocaziune a-se dezvoltá prin scóla, că astfelu numerulu ómenilor inteligenti se créscá, și crescénd numerulu inteligentii sórtea poporului prin o întielépta îngrijire și conducere se devina mai buna.

Acésta detorintia ni-se impune astadi cu atât mai multu, cu cât în cei 10 ani din urma numerulu teneriloru, cari cercetéza scólele medie și superióre mai cu seama în acele parti, în cari nu avem gimnasia romanesce, a început a-se micșorá; și caus'a acestei scaderi între altele este și împrejurarea, că în totu loculu la orasie s'a scumpit modulu de viață, și pre de alta parte s'a înmultit greutățile poporului, așa încât plugariulu nostru nu se p'ote resolví usior a-si tramite pruncii la scóla la orasiu.

Si deci între astfelu de împrejurări postulatului de a îngrijí de crescerea inteligentii i-vom poté satisface numai așa, dacă vom sprijini institutelu, ce au luat asupra-le chiamarea de a înlesni crescerea tenerimei precum este și alumneulu nationalu din Temisióra.

Multiemindu deci din inima tuturoru aceloru barbati ai natiunei nóstre, cari au lucratu la înființarea și activarea alumneului nationalu din Temisióra, — rogám pre Ddieu, că se-ne ajute, se putem contribuí cu totii în mesura totu mai mare la înflorirea acestui asiedimentu de cultura, — că astfelu din anu în anu se vedem, că elu produce totu mai multe fructe pre terenulu celu maretu alu creșterii nationale.

Scrietorii bisericesci latini de rangulu prim din restimpulu de decadentia alu literaturii patristice.

(Continuare.)

De cât scrietorii amintiti în nrulu precedentu, mai renumiti au fost contimpurenii lor mai teneri: filosofulu Boëtíu și monachulu Cassiodor.

3. Boëtíu s'au nascutu din familia nobila romana între anii 475—480. Prin eruditiunea sa

înalta, precum și prin calitatelu sale eminente, atât intelectuale cât și morale, a sciutu se castige încrederea regelui ostgoticu Teodorich. Ast modu se numerá la cei mai de frunte diregatori ai curtii regale. Dar pismuitorii lui isbutira pela an. 520 de a-l calumniá și negrí înaintea regelui, carele fara se-l asculte și se-l judece. l-a aruncatu în închisóre, că pre unulu, carele ar fi conspiratu și complotatu cu curtea bizantina în contra regatulu goticu. În etate de 45—50, la anulu 525, a fost decapitatu în temnitia.

Scrierelu, ce ni-au ramasu dela elu, după cuprinsu se impartu în filosofice și teologice. Cele dintâi sunt mai memorabile de cât ceste din urma, pentru că pe temeiulu aceloru opuri facurá cunoscintia și teologii occidentali mai târdii cu filosofii'a grecésca. Elu a tradusu în latinesce și a comentatu scrierelu logice ale lui Aristotelu, și ale neoplatoniceulu Porfiriu; a facutu comentare la scrierelu filosofice ale lui Cicero; a scrisu 2 cărți despre matematica; 5 despre musica, și o prelucrare latina a geometriei lui Polielet. Dar dintre cele filosofice cea mai renumita este scrierea sa „De consolatione philosophiae“ în 5 cărți. În acésta lucrare, scrisa într'unu limbagiulu curatu, placutu și compusa în închisóre, desfasiura și dovedesce, că bunurile lumii acestei'a sunt trecetóre și desierte, espunéndu într'una și invetiatur'a filosofica despre proni'a (providenti'a) divina. Fiind cartea acest'a lectur'a predilecta a întregulu ev mediu, s'a tradusu în tóte limbele europene, mai întâi în cea a Anglo-Sasilorulu, pe timpulu marelui rege Alfred (881—901). — Dar deoarece în nici un'a din scrierelu sale filosofice nu se afla criterii interne, din cari se se p'ota deduce, că elu ar fi fost creștinu, socotu unii critici, că opurile teologice, cari provinu sub numelu lui, sunt neautentice. Asa o scriere mai mare și alt'a mai scurta „Despre Treime“; opulu „despre cele 2 naturi în persón'a lui Chr.“, în contra lui Nestorie și Eutichie; precum și cartea intitulata: „Tóte cele ce exista în substanti'a lor sunt bune.“ În timpulu mai nou s'au aflatu înse fragmente din scrierelu contimpureanulu Cassiodor, în cari însusi acest'a marturisesce, că scrierelu teologice mai susinsirate sunt ale lui Boëtíu, și că elu a fostu creștinu ortodox. Ba creștinii din evulu mediu 'l venerau și 'l considerau chiar de martiru alu credintiei catolice, pentru că a muritu în temnitia, persecutatu de furiosulu rege alu Ostgotilorulu ariani, Teodorich.

4. Magnus Aurelius Cassiodorius, conumitu și Senatorulu s'a nascutu cam pe la an. 470. din familia de frunte din Itali'a de josu. Fórte teneru a ajunsu la diregatoria înalta sub Odoacru, și înca mai multu sub Teodorich celu mare, de a cărui încredere nemarginata s'a bucuratu până la mórtea acestui'a, la an. 526. Că cancelaru de statu a functionatu și sub urmatorii acestui'a, până la an. 539. Chiar pe timpulu când regatulu ostgo-

ticu erá amenintiatu cu distrugere, dupa o activitate de mai bine de 50 de ani, betranulu Cassiodoru se retrace la anulu 540 in manastirea intemeiata de elu, la Vivarium in Itali'a de josu. Ca abatele acestei manastiri ducend o vietia ascetica 'si dedicá restulu vietii sciintieloru si instructiunei monachiloru. A infiintiatu aici o biblioteca grandioasa, in scopulu de a face posibilu monachiloru sei o escultivare mai inalta, si de a-i indemná la o activitate literara mai manosa. Elu a muritu in vârsta aprópe de 100 de ani, la an. 565.

Scrierile sale sunt profane si teologice. E dreptu, cá atát cele dintái cât si aceste din urma nu sunt de tot originale, nici nu sunt compuse independentu, ei mai multu prelucrate dupa diferiti autori, dar cu tóte aceste ele sunt de mare insemnate, mai vértosu cá colectiuni concentrate de ale scrietoriloru clasici si patristici. Dintre cele profane merita amintire: Opulu intitulatu XII. libri Variarum (scilicet epistolarum et formularum), care e o colectiune de epistole si emise din timpulu. când a fost cancelar de statu. O cronica dela facerea lumii pana la an. 519. O istorie a Gotiloru in 12 cárti, carea s'a perdutu, si s'a pastrat numai in estrasulu facutu de scrietoriulu goticu din secl. alu VI-lea Jornandes séu Jordanes. O enciclopedia a sciintieloru profane intitulata: „Institutiones de artibus et disciplinis seacularium litterarum“, in carea tractéza mai întâi despre „Trivium“, adeca: gramatica, logica si dialectica, retorica; apoi despre „Quadrivium“, adeca: musica, aritmetica, geometria si astronomia. La aceste se numera si cartea „De anima“, carea pe jumetate e filosofica, si pe jumetate teologica.

Cele teologice sunt: Historia ecclesiastica tripartita in 12 cárti prelucrata dupa istoricii grecesci Socrate, Sozomen si Teodoret. Acésta e cea mai slaba lucrare a lui Cassiodor dar cu tóte aceste cea mai intrebuintiata in evulu mediu, cá continuare a istoriei lui Rufin. O enciclopedia teologica, carea totodata e si unu feliu de introducere in studiulu s. scripturi si a s. parinti intitulata. „De institutione divinarum litterarum.“ Mai multe comentare la s. scriptura, dar mai alesu la Psalmi, faptele apostolilor, epistolele pauline si la apocalipsa.

(Va urmá.)

Dr. Tr. Puticiu.

Mihail Cogelniceanu.

Mercuri'a trecuta s'a depusu spre odichna eterna in vechi'a capitala a Moldovei remasitiele pamentesci ale cunoscutului barbatu alu Romaniei Michaiu Cogelniceanu. A inghitit pamentul si pre acestu vrednicu luptatoriu, pentru ca asia este scrisu in cartea cea mare a sortii, cá omulu se-se nasca, si se móra.

Reposatulu a fost unu barbatu inzestratu cu unu spirit raru si cu profunde cunoscintie cu deosebire in istoria si in politica. Cu acestu spirit si cu cunoscintiele-i profunde a lucrat cá barbatu de statu in tóte actele mari, prin cari a trecutú Romani'a in cei 50 de ani din urma ér pre terenulu literariu a scrisu operile: „Letopisetiele Moldovei“, Archiv'a romanésca“, „Daci'a literaria“ etc.

Depunend lacrima de durere pre morméntulu defunctului, i-dicem: cá sufletulu lui se-lu asieze celu Atotputernicu cu dreptii, ér osamintelor lui se-le fia tierin'a usióra.

In veci amintirea lui!

Temisiór'a in 4. Augustu 1866.

Préonorate Domnule!

Aplecarea-Ti neobosita spre sacrificiuri maritimóse, atát pe altariulu natiunej, cât si in cauzele si interesulu santei maicii nostre biserici, cu atátea ocasiuni manifestata, me indémna la conclucarea unei fapte filantropice, si pre Pr. On. DTa a Te angajá. Deschidendu-Ti dara acum o sfera noua de aptivitate ca unuia dintre cei mai zelosi diuari a natiunej, Ti-se da ocaziune a ingremadí cât mai multe merite naintea natiunej maicei nóstre acesteia, dupa ajutoriu si sprijóna asia ferbinte insetosinde. — Istoria lumii ni areta, ca literatur'a e barometrulu culturai a fiecareia natiuni, seu cu alte cuvinte: inteligenti'a e suculu in puterea natiunej! pricepu inteligintia cea adeverata si plina de caracteru, care strebate radiele binefacátóre a sciintieloru sale, si in celu mai aduncu intunerecu alu natiunej sale, — pricepu pre aceia barbati luminati, cari lapedandu-se de sine, de ai sei si d'ale sale, si delaturandu si propriile sale interese, cu o resemnare adeveratu romana, traiescu si moru numai pentru bunulu si inaintarea dulcei sale natiunej. — Cui nu voru fi cunoscute nemoritórele fapte si lupte a unui Petru Maioru, Klain in Sincai, Cichindealu, Iorgoviciu, Nicóra si Barnutiú?! toti atái lucéferi pe orizonulu natiunej nóstre, pe timpurile loru asia de intunecóse si pline de vífore. Seu in timpurile mai noi, luptele prelatiloru nostri bisericesci, — luptele unui Mocioni — unui Babesiu in caus'a desrobirei bisericej nóstre de sub jugulu calugeriiloru serbesci?! si de altoru bravi barbati devoti natiunej, cari in totdeun'a si in totu loculu, nu s'au rusinatu, neei s'au temutu a dá peptu cu legionele inimici, si a se luptá cu virtute romana pentru esistinti'a nóstra politica cea de atáte ori periclitata. — Spiritulu tempului din di in di totu ce mergemu in nainte, descépta si desvólta si spiritele nationalitatiloru. — Cine n'are conducatori si diuari aptivi si capaci: remane in dereptu, — remane in umbr'a celoru ce propasiescu, indestulandu-se numai cu remasitiele ce-i lasa cei ce propasiescu. — Trecutulú ni e esemplu.

Noi astadi ne aflamu in ajunulu unei epoci noue, aere mai fericitóre. Astadi laudá lui Ddieu si gratiei pré bunului nostru Imperatu, precum si osteneleloru braviloru

nostru conducatori, suntemu si noi liberi, si numai si numai dela noi aterna, a intempina epoc'a acést'a noua, cu demnitate umplandu-o cu fapte istorice, demne braviloru nostru stramosi, seu ca lasitatea mosiciei, remanendu totu cei din urma.

Se cautamu dara si noi, cât mai multi si bravi diuari, ca se-i tritem in templ'a Museloru a suges divinulu balsamu alu scientieloru, caci tot celu ce gusta din isvorulu acést'a, nu va mai insetosiá dupa dreptate — Pré On. DTa esti intre lastarii natiunei, — cauta, alege ce e bunu, ageru si sanetosu, si indémna parintii loru ca sei trimite nu numai la scóla elementare, ci si la cele mai inalta facultati, — fa atentu pre invetiatorulu comunalu, a examiná cu atentiune inclinarea pruncutiloru, cá asia aceleia amesuratu, se recomanda parintiloru, seu a-i da la invetiatura, seu la oresi careva mestria; caci spre a se poté numi o natiune culta, se recére ca aceia se fia in tóte ramurile culturai, cuventiosu reprezentata. — Maestri'a e de recomandatu pentru economii nostri, si din punct de vedere economicu; caci avendu unu parinte mai multi fii, dandu unulu la invetiatura, pre altulu la maestrii, i-a ascuratu, si multu putiena avere, nu o va mai impartí in mai multe particule, carii dupa cum avem mii de exemple din mai multe comune romane din jurulu Timisiórei forte usioru se contopescu in pung'a streiniloru. — Sciu eu fórté bine, ca in tempurile aceste nefavoritóre, vei da de nenumerate pédeci, ér mai vertosu de cele finantiare. Acéste inse tocmai m'au indemnatu a intreprinde o fapta marétiá, la a careia ducere in sfirsitu rogu si sucurgerea Pr. On. DTale. Aici 'mi aducu a minte de ultimele vorbe a unui parinte catra fiii sei, carele invecitu de dile si plin de esperinti se affá pe patulu mortii. In nainte de a-si dá sufletulu, dorindu se intiparésca cât mai aduncu c o n c o r d i a in inimile fiiloru sei ii chiemá lunga sine si-li dise: „Eu plecu, fii mei pe calea ce trebuie se-o faca totu natulu; voi remaneti a vi implini chiemarea. Ci un'a se-mi faceti nainte de a ne despartí. Frangeti-mi sagetele aceste legate cum sunt la unu locu. Iute serira toti a face voia parintelui loru, ci insedaru se ostenirà. Dupa acést'a tatalu desfacu legatur'a, da fiesce caruia câte o sagete, si cu ochi lacrimatori li dice; „frangeti-mi-o!“ si fare opintire, saget'a fiecaruia cadiu franta la pamentu. „Bagati la inima fiiloru!“ dise atunci betranulu moribundu, „dela acestu lucru frantu, ca prin impreunare cresce poterea, ér prin desbinare cadu tóte!“ Se cautám dara si noi, unde poterea singuratecului nu e de ajunsu, acolo toti unulu pentru altulu, se punemi umerii la olalta, si ori ce sarcina grea mai usioru o vomu portá! O astfelu de sarcina este pentru plugarii nostri studiarea.

Studiarea e cu spese incopciata. Din care cauza multe talenturi eminente, remanu ingropate in abisulu intunerecului pentru totdeun'a, prin ce numai celu a tóte sciutoriu scie, câte daune pate genulu omenescu! póte pentru-cá n'a avutu unu magnetu care se fie contrasru poteri mai mici intr'una, prin care s'ar fi potutu aredicá si talentulu genialu a plugariului la culmea ce i-a defiptu-o man'a celui Atotupotinte. Geniile nu se nascu nu-

mai in palatiuri si curti domnesci. Esemplu viu ni este chiar nascerea Mantuitoriului lumii, dar si alte nenumerate, unde din fii de plugari si pastori vedemu pre cei mai eruditi diplomati, si mai esperti conducatori, ma potemu dice regeneratori la natiuni intregi.

Dicu spesele e pedec'a cea mai mare, in care potignescu nenumerate talente escelinte, si pica in noroiulu uitarei pentru totdeun'a! — Acést'a pedeca dara, care singuraticii nu o potu incungiurá, asiu dori eu cu ajutorulu Prea On. DTale, si a tuturor doritoriloru de inaintarea si cultur'a dulcui nóstre natiuni, de dupa potintia a o delaturá. La scopulu acést'a mai securu vom ajunge, daca deocamdata vom infiintiá unu „Alumneu“ séu „Convictu“ séu unu asia felu de institutu filantropicu provisoriu, in care la inceputu se fie primiti numai cei mai seraci studenti romani cari invétia si se pórtá bine, acestia toti la unu locu otaritu, sè se provéda gratisu, preste tot anulu scolasticu, celu putienu cu prandiu sicina regulata. Astfelu de institute aflamu in Posionu, Kecskemét, Kőrös si in tóte gimnasiile reformate, din cari au si esitu mai multi barbati renumiti din parinti seraci, si astadi servescu nu numai spre onórea facatoriloru sei de bine, ci si spre mandri'a si onórea intregii natiuni magiare. Cine dar s'ar mai indoí despre lips'a si folosul unui astfelu de institutu si pentru seracimea nóstra? séu care romanu adeveratu ar poté privi cu nepasare la o astfelu de intreprindere filantropica — far de a pune si densulu denariulu seu pre sém'a fratiloru sei seraci, cari insetosiéza dupa lumin'a cea adeverata?! Preste 500,000 de romani sunt numai in comitatulu Temisianu, dela tot insulu numai câte 1 cruceriu, dicu unu cruceriu! ar face o sumulitia cam de 5000 fl. dar unde e Carasiulu, Granitiele, Torontalulu, fratii de peste Muresiu si alti frati?! câtv'a contielegere, armonia si sprijonire si noi int'unu restimpu de 10 ani avem fundatiuni cá si ori care alt'a natiune culta. Poterile mele in sa sunt fórté debile de a face eu initiativ'a la asia felu de fundatiuni grandiose, si acést'a numai pentru acei'a le am atinsu, pentru-cá am convingerea, cá daca vom stá tot cu manele in sinu, si vom tot acceptá Sinóde, si recompensarea manasterieloru: atunci vor mai poté trece seclii intunecati preste orizonulu nostru, si stranepotii nostrii tot acolo se vor desteptá, unde ne am desceptatu noi nainte de 48 séu in caus'a ierarchiei nainte de 65. Eu deocamdata m'asiu tiené ferice a vedé realizata macar numai modest'a ideia despre infiintiarea unui „Alumneu provisoriu!“ — Acést'a e si mai usioru de infiintiatu, càci aici se primescu nunumai oferte de bani, ci si bucate cum sunt: grâu, cucuruзу, fasóle, linte, mazere, cartofi si ori ce victuale si producte ce se potu face in bani si ce nu cade cu greu economului când le dá. Drept-aceea me si adresedi catra Prea On. DTa cu aceea rogare, cá scopulu intreprinderi acestei'a se-lu faci cunoscutu tuturoru binesentitoriloru romani se-i provoci de dupa potintia si de buna voia a contribuí care cu ce si cu cât va voi pre sém'a „Alumneului,“ insemnandu apoi pe o lista ce vei binevoi a o deschide sub

colectarea Prea On. DTale, pe fiesce-care contribuitoriu, care cât si ce a datu. Ofertele adunate dimpreuna cu list'a me rogu a mi le tramite mie, inse de e cu potintia pe 10. Sept. n. éra mai tardiu pana in 20. Sept. n. cá se potu face calcularea câti tineri seraci se vor poté primí pe anul scol. viitoriu in „Alumne u.“ Spre rectificare naintea contribuentiloru voiu dá Dloru colectanti reversu despre cele primite. Ér pentru mai buna evidentia cu manipularea oferteloru, la finea anului scol. se vor publicá numele dloru colectanti si ofertele prin densii adunate, precum si numele celoru ce facu oferte mai insemnate, aseminea si numele celoru ce se vor primí in „Alumne u.“ Listele vor servi de documenturi fundamentorie in archivulu institutuluu infintiandu. Am numitu scopulu intreprinderi mele acestui'a „Alumne u provisoriu“ pentru-cá acest'a e numai o creare a poteriloru nóstre, de suntemu óre in stare a infintia unu astfeliu de institutu publicu sistemisatu, la a carui'a infintiare se recere si aprobarea de la locurile competente, si de voiu aflá sprijonirea dorita, eu numai decát me voiu pune in contielegere si cu bravii nostri conducatori si Mecenati, cari fara indoiala vor lucrá mai departe pentru aprobarea receruta, si sum convinsu ca nu ni vor denegá ajutorint'i'a loru spirituala si materiala.

Dumnedieu se ni ajute!

Georgiu Craciunescu, m. p.
catichetu si profesoru de limb'a romana.

Scól'a si progresulu. X

Cine nu da inainte, remâne inderetru atât in cultur'a spirituala, cât si in cea materiala; caci cine negliga sciintiele si religiunea, acela seracesce si in privinti'a bunastarei economice si viceversa. Acesti doi factori se ajuta imprumutatu influintindu unulu asupra desvoltarei celui alaltu, precum la individi asia si la popóre intregi, in proportiuni normale.

E dreptu, cá desvoltarea si perfectiunea omenimei fórte incetu progreséza. Nu póte propasi in pasi cumpantiti si siguri omulu, nici popórele; caci sunt momente, in cari se retacescu, incungiura obstacoli, stau pe locu, se buzuminescu, obosescu, desperéza si pieru. Noroculu, ca calamitatile sunt numai partiale si numai o parte este ispitita de dênsele. O suferintia inse reflectéza durerea asupra intreguluu corpu, fie dinsa asiediata chiaru si in celu mai estremu membru alu lui; ea indispuce si traganéza intregu organismulu in functiunea lui.

Progresulu teoreticu spiritualu se póte eluptá numai prin truda si activitate spirituala si cu mijlóce materiale; progresulu materialu se face prin truda si activitate fisica la lumina sciintieloru si sub influinti'a binefacetória a religiunei, carea recrêza si potenciéza puterile dinamice a societatiloru omenesci ca si a individuluu. Asia puterile de actiune ale omeniloru se conditionéza unele prin altele se potenciéza prin religiune; dar se pota validatá numai sub legatura moralei si a tolerantiei crestine.

Institutiunea speciala pentru cultur'a religiósa morala este clerulu, carele adaptu cu sum'a sciintieloru,

lucrêza in lumin'a acestor'a la potentiarea si recrearea fortieloru poporulu si la validitatea cât se póte mai bine a rezultateloru muncei lui.

Bunastarea materiala o cultivéza parte familiile parte asociatiunile, dupa natur'a intreprinderiloru la cari s'au angajatu cu munc'a loru; éra

sciintiele si desvoltarea facultatiloru spirituale, religióse-morale si bas'a caracteruluu moralu le cultivá scól'a in omu, inea din frageda lui pruncie când spiritalu, inim'a si trupulu prunculu sunt atât'a de plastice.

Scól'a dara de si este cea mai mica institutiune avendu, mai cu séma scól'a elementara, a cultivá puisiorii mititei de omu, — dar locu mare prinde in organismulu bisericei si alu natiunei; caci de josu dela dên's'a se pune temeulu progresulu, dela dên's'a incepu generatiunile a fi acea ce vomu se fie, aci se pune sementi'a si cum se cultiva aci, asia va fi rodulu ei.

Scól'a sta din trei parti, una materiala, alta spirituala si a treia morala.

Cea materiala este edificiulu in tóta privinti'a higienicu cu recuisite cât mai complete si mai perfecte pentru tóte ramurile de invetiamentu; éra partea spirituala este invetiatoriulu cu planulu de invetiamentu.

Déca scól'a este bas'a si isvorulu progresulu culturale nóstre spirituale, negresitu ca unu invetiatoriu neorientatu deplinu si neajutoratu in pracs'a actiuneloru sale scolare, ori distrasu in teori'a cunoscintieloru sale nu póte tiné distantia egala in sborulu timpulu, si ar fi o primejdie pentru mai multe generatiuni ale scólei sale; deci dara invetiatoriulu trebue se fie omulu progresulu, nisutoriu, truditriu si fórte consciu de planulu seu de invetiamentu, orientatu pe deplinu in pracs'a scolaru, siguru in cunoscintiele sale speciale invetiatoresci, siguru de calitatea si capacitatea fisica, morala si psihica a fiecaui scolaru in parte, si in generalu a tuturoru scolariloru sei, cu carii punendu-se in lucrare, forméza partea morala a scólei.

Moral'a inse nu este o planta párgavitia. Ea este mai vértosu o planta fórte gingasia, amenintiata de multe gongalii, a carei fructe se cocu tardiu. Fructele moralei din scóla abia se vedu cópte, când scolarii au devenitu cetatieni si parinti, sau membri ai societátii celei mari si ai bisericei.

Déca privimu astadi la poporulu nostru romanescu si la rezultatele activitátii sale culturale, avemu se fimu multiamiti facia cu starea sa culturala de adi in proportiune cu cea din secululu trecut. Cu tóte acestea 'lu vedemu pe Romanu numai la sate, ocupatu cu munc'a grea, si fórte putienu este reprezentatu in orasie, cari sunt centrurile culturei. Dical'a Romanulu: „Ap'a trece petrile remanu.“ Satele sunt petrile, si poporulu se consérva aci sanetosu si viguros; inse ap'a spala petrile ducédu cu sine tot pamentulu roditoriu de pe ele, cá se nu póta avé nici verdétia, nici flori, nici roduri. Valorile muncei tieranuluu nostru se gramadescu in orasie ingrasindu cultur'a altoru némuri; si nu este bine, ca albinele se produca, éra ursulu se manance mierea. Multi din poporulu dela tiéra adese nu-si potu scóte prin munc'a sa valorile

necesarie, cu cari se-si póta ecuilbrá trebuintiele si tóte datorintiele sale se le póta imepá; adese vinu in perplezitate atát'a de mare, cà perdu tot si remanu proletari, si cá atari — porneseu la orasiu, spre a oferi braciele, celor'a ce nu li mai potu oferi valorile munciei independente.

Nici aceste aparintie rari fiindu se nu ne sparie; càci asia este firea si cursulu vietii societátii omenesci. Avem inse a fi fórte ingrijiti, când casurile se sporescu, si când vedemu, cà nu prosperamu la orasie in cultura nici la numeru.

Scól'a deci are se puna nóueloru generatiuni o ast-feliu de basa pentru cultur'a loru, ca la tíera se-si póta reziste, ma se póta emulá cu alte némuri in cultura pe tóte terenele.

Scól'a nóstra poporala a lucratu si pana acuma si lucréza invetiatorii ei cu multa diligintia, si jertfe, neluandu in séma multele loru necasuri, caror'a sunt espusi; inse trebue se marturisimu, cà comptabilitatea, desemnulu si music'a armonica nu se tractéza cu destulu atentiune in scól'a poporala romana. Si

Comptabilitatea este cumpan'a culturiei materiale si busol'a ei totodata. Cine nu o posiede, merge neorientatu si nu scie cât valoréza in societate.

Desemnulu este chei'a celoru mai multe profesiuni si arte. Elu desvólta mai siguru si mai corecta atentiunea si intuitiunea omului; 'lu face minutiosu, perspicace, scrupulosu si activu; ii desvólta gustulu esteticu, simtiulu de ordine si de curatienie, abilitatea si increderea in sine.

Music'a melodica unisona o canta si bunii lenesi si eei inspirati de vinu, paserile inca o sciu; pentru music'a armoniósá inse se recere studiu, de care fuge faruientele si nonsialans'a. Music'a armoniósá inaltia simtiementulu si delectéza spiritulu omului in gradu cu multa mai mare, de cât ariile simple si-lu constringe la asociare.

Geometri'a inca trebue tractata in legatura cu aritmetic'a si cu desemnulu in mesura cu multa mai mare cá pana aci; pentru-cà cultur'a moderna cere: „Mesura la tóte!“

Sîmu.

D I V E R S E.

* *Multiemita publica.* Poporeanulu Evrem Tasi'a Cretianescu a daruitu santei biserici din comun'a nóstra Chinezu o litia in pretiu de 50 de fiorini, ér poporeanulu Georgiu Popoviciu unu Apostolu frumosu legatu in pretiu de 10 fiorini val. austr. Pentru aceste frumóse daruri esprimâm si pre acésta cale cea mai profunda multiemita evlaviosilor daruitori. Ddiu se-le resplátésca insutit si inmiit denariulu jertfit pre altariulu santei biserici! Chinezu in 1. Iulie 1891. — Comitetulu parochialu.

* *O masea causatóre de mórte.* O fata din societatea inalta a Vienei, anume fíca adoptiva a reposatului br. Liebibnec repósá dilele acesteá din caus'a unei masele. Cu câteva septemani inainte de ast'a ea i-si

scóse maséua printr'o operatiune nenorocósa, in urma careia capatá aprindere de gingii, care mai târdiu trecú si la osu. Aprinderéa acésta in scurtu timpu deveni atátu de periculósá, încátu profesorulu Schrötter, când fú chiamatu intr'ajutoru nu mai putú ajuta nimicu. Elu înceerca o mica operatiune la gatu, care-i era fórte umflatu, dér nu folosi nimicu, caci nenorocita fata in urm'a inveninarii sangelui, muri in suferintiele cele mai crancene.

* *Unu lacu periculosu.* Din Graz se scrie: Profesorulu de geografia dela universitatea de aici, Dr. Ed. Richter, a fost chiamatu cá specialistu pe cale telegrafica la Meran, de catra guvernatorulu Tirolului, contele Merveldt, fiindu-cà laculu Stau, ce s'a ivitu numai acum de curendu, cresce mereu. Suprafati'a lacului Stau in fie-care di se urca cu unu metru, asia încât e temere, cà va esundá.

* *Adêncimea marei mediterane.* In urm'a mesurariloru facute de vaporulu italianu „Washington,“ cea mai mare adêncime a marei mediterane se afla in Marea-ionica, cam in apropierea insulei Cret'a. Aici, la o latime geografica de doue grade, s'a aflatu o adêncime aproximativa de 4000 metri. E interesantu, cà dupa starea actuala a geologiei, acést'a e partea cea mai adêncă a marei mediterane, si totodata cea mai vechia. Hartele maritime italiene numescu adêncimea acést'a Magnaghi, dupa numele contra-admiralului, care a condusu espeditiunea.

* *Cea mai veche farmacia din lume* e in Strassburg, in „rue des marchands“ sub Nr. 10. Acésta farmacia dela 1268 nu-si mai schimbese localulu nici pana astadi. Ea sa fundatu deodata cu spitalulu din Strassburg la anulu 1143. Farmaci'a e intitulata „la cerbulu de aur.“

* *Statistic'a floriloru.* In gradinile din Europ'a se afla in numeru de vr'o 4200 de soiuri de flori. Dintre acestea abíá a diecea parte au mirosu. Dintre tóte florile, cele de colóre alba sunt mai multe, si adeca: 1194 dintre cari abíá 187 au mirosu. Galbine sunt 951, au mirosu 77. Rosii 823 si numai 84 au mirosu. Din 408 de flori de colóre violeta abíá 13, ér din 230 de diferite coloru numai 28 au mirosu placutu. E de observatu, cà acésta statistica se refere numai la florile cari au unu mirosu placutu si dulce. „Gaz. Trans.“

* *Piati'a Aradului* din Vinerea trecuta: Gráu de celu mai greu 8.60 fl. ér acelu amestecat 8.40 fl. — secara 7. — fl. — Orzulu s'a vendutu cu 6. — fl. — Ovesulu 6 60 fl. — Cucuruzulu 5.50 fl. — Mazere 20. — fl. — Fasolea 10.50 — Lintea 24 fl. — Cartofii 3 fl. per 100 chgr.

C o n c u r s e.

In urmarea ordinatiunei Ven. Consistoriu eparchialu din Arad de dto 1. Decemvre 1890. Nr. 5132. neaprobându-se alegerea de invetiatoriu dela scól'a I. veche din comun'a **Siclaú**, (cottul Arad, inspect Chisineului) efepuita la 7/19. Octomvre 1890. pentru incheplinirea definitiva a acelei'a prin acést'a se escrie concursu cu terminu de alegere pe Duminec'a din **11/23 Augustu 1891.**

Emolumintele impreunate cu acést'a statiune sunt :

1) In bani gat'a 360 fl. v. a. 2) Pentru servitoriulu scólei 20 fl. v. a. 3) Diurne la conferintiele invetiatoresci 10 fl. v. a. 4) Scripturistica 5 fl. 5) 7 stângeni de lemne din cari este a se incaldí si sal'a de invetiamentu ; 6) Cortelu corespundietoriu si gradina de legume.

Pentru recurenti se stabilescu urmatórele conditiuni :

a) Se posiéda essamenu de cualificatiune pedagogicu pentru statiunile de frunte, precum si essamenu din limb'a maghiara. — b) Vor fi preferiti acei individi cari pe langa conditiunea de sub liter'a a) vor posiede deplina desteritate in cunóscerea notelor. — c) A se presentá in vre-o Dumineca ori serbatóre in st'a biserica, spre a-si aretá desteritatea in celea rituale. — d) Petitiunile loru instruite conform conditiunilor de mai sus se-le presenteze Prea On. Domnu protopopu si inspect. scolaru Petru Chirilescu, in Kétegyháza cottul Békés, pana la 8 20. Augustu 1891. càci cele mai târdiu intrate nu se vor luá in consideratiune.

Alesulu invetiatoriulu in folosinti'a gradinei numai la 15. Septemvre st. v. 1891. va intrá.

Siclau, din siedinti'a comitetului parochialu tienuta la 16/28. Iuniu 1891.

Ioanu Iercanu, m. p.

Stefan Capra, m. p.

pres. com. par.

not. com. par.

Cu scirea mea : PETRU CHIRILESCU, m. p. protopresv. inspect. scol.

—□—

Pe bas'a resolutiunei Ven. Consistoriu eparch. alu Aradului de dto 6. Octomvre 1890. Nr. 4214, pentru indeplinirea postului de invetiátorie dela scól'a de fete gr. or. rom. din comun'a **Pilul-mare**, (cotulu Aradului, inspect Chisineului) prin acést'a se escrie concursu cu terminu de alegere pe Duminec'a din 4/16 Augustu 1891

Emolumintele sunt :

1) Salariu banalu 300 fl v. a. 2) 4 stângeni de lemne din cari este a-se incaldi si scól'a ; 3) 5 fl. ca diurn la conferintiele invetiatoresci ; 4) 3fl. pausialu scripturistica, si in fine, 5) Cuartiru liberu cu 2 chilii, camara si gradina de legumi.

Doritórele de a ocupá acestu postu suntu avisate, cá recursele adressate catra comitetulu parochialu si prevedute cu testimoniu despre absolvarea preparandiei, cu testimoniu de cualificatiune si din limb'a maghiara, mai apoi si cu atestatu de conduita dela comit. paroch. si antisti'a comunala unde au fungatu pâna aci, pâna in diu'a de 1/13 August 1861 se-le substérna Prea onor. Domn Petru Chirilescu, protopopu si inspector cerc. de scóle in Kétegyháza, avénd a-si presentá si pâna in diu'a alegerii in vre-o Dumineca séu serbatóre si la biserica din locu spre a-si aretá desteritatea in cântare si a-se cunóscce cu poporulu.

Din siedinti'a comitet, paroch. tienuta in Pilul-mare la 24. Juniu 1891.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea : PETRU CHIRILESCU m. p. protopopu, inspect. scol.

—□—

Pentru deplinirea postului invetiatorescu gr. ort. rom. din comun'a **Barateaz**, cott. Timisiu inspectoratulu Ving'a, cu terminu de alegere pe diu'a de 23 Iuliu st. v.ochiu a c.

Emolumintele incopciate cu acest post sunt 160 fl. in bani gata, 10 fl. pentru conferintia, 3 fl. pentru scripturistica. — In naturale 40 meti grau curatu, 4 orgii paie in pretiu de 36 fl. din care are a se incaldí si odaea de invetiamentu, 1 Intravilanu pentru legume, 2

jugere catast. pamentu in pretiu de 50 fl. Cuartiru cu doue incaperi si culina, un stalogu cu 2 incaperi, 20 cr. de la o inmormentare, si 40 cr. daca-lu baga mortulu in biserica.

Cei ce dorescu a ocupá acest postu, au de a-se presentá in s. biserica din locu spre a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu, si a-si trimitte recursurile sale catra comitetulu parochialu, adjustate cu tóte documintele de lipsa pana inclusive 5 dile inainte de espirarea concursului, la adres'a Mult Onoratului Domnu Archipu Munteanu inspectoru de scóle in Manastirea Hodos-Bodrog posta Zádorlak.

Barateaz, 14. Iunie 1891.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine : ARCHIPU MUNTEANU, m. p. inspectoru de scóle.

—□—

Conform ordinatiunei Ven. Consistoriu eparch. de dato 29. Maiu 1891. nr. 2425. pentru ocuparea statiunei de invetiátorie dela scóla gr. or. rom. de fete din comun'a **Kétegyháza** prin acést'a se escrie concursu cu terminu de alegere pe Dumineca din 21. Iuliu st. v. (2. August. st. n) 1891.

Emolumintele sunt :

1) Salariu banalu 250 fl. v. a. solvindi in rate lunarie. 2) 5 stangeni metriche de lemne din cari se va incaldi si scóla. 3) Cuartiru liberu cu 2 chilii, cuina, camara si gradina de legumi. 4) 16 fl. v. a. ca spese pentru participare la conferintiele invetiatoresci. — Despre famili-esiu se va ingriji epitropia scolara.

Doritórele de a ocupa acestu postu, pre langa producerea testimoniului de cualificatiune si a essamenului din limb'a maghiara, trebue se mai produca si atestate de conduita dela comitetulu parochialu si antistia comunala unde a fungatu pana aci. — In lipsa celoru cualificate se vor candida si se vor admite la alegere si preparanditie absolute.

Recursele instruite conform prescrielor Stat. organicu si adressate comitetului paroch. sunt a-se trimitte pana la 18 30. Iuliu 1891. Preaonorat. Domnu Petru Chirilescu protopresbiteru si inspectoru cerc. de scóle in Kétegyháza, avénd recurentele si pâna la alegere a-se presentá in vre-o Dumineca séu serbatóre la Santa biserica spre a-se areta poporului.

Se obsérva cà alésa — de va fi cualificata — numai dupa espirarea unui anu de proba se va recoménda Ven. Consistoriu spre intarire, se intielege de va dovedi diligintia, sporiu si purtare morala buna ; ér cea ne-cualificata dupa espirarea unui anu scolasticu, numai la acel cas va fi admisa la alta alegere, déca sub decursulu anului scolasticu au desvoltatu diligintia, sporiu si purtare morala buna si va posiede essamenu de cualificatiune.

Alésa invetiátorie e deobligata a-se presenta la santa biserica in tóte Duminecele si serbatorile de preste anu, ca se supraveghieze asupra eleveloru, ér in beneficiul gradinei numai cu inceperea dela 15. Septembrie st. v. a. c. va intra.

Dat din siedinti'a comit. paroch. tienuta la 16/28 Iuniu 1891.

Comitetulu parochialu :

Vasilii Belesiu, m. p.

presedinte.

Cu scirea mea : PETRU CHIRILESCU, m. p. protopresbiteru, inspect. scol.

—□—

Conform ordinatiunei Ven. Consistoriu eparch. de dato 11 Martiu 1891. nr 1069. pentru ocuparea postului invetiatorescu dela scóla nóaa din comun'a **Kétegyháza** (comitetul Békés, inspect. Chisineului) devenitu vacantu prin pribegiea fostului invetiator Toma Benchisian, sè escrie concursu cu terminu de alegere pe Dumineca din **21. Iuliu st. v. (2. August. st. n.) 1891.**

Emolumintele sunt:

1) Salaru banalu 350 fl. v. a. solvindi in rate lunarie. 2) din procentele fondatiunei de 1785 fl. a cont. Almasy menita pentru ajutorarea prentilor si a invetiatorilor din loc — partea ce va cade pre el. 3) 5 stângeni metriche de lemne adusi in curtea scólei, din cari se va incaldi si scól'a. 4) dela mortu mare 1 fl. v. a., ér dela celu micu 50 cr. se intielege cà unde va fi poftitu. 5) 16 fl. v. a. ca spese pentru participare la conferintiele invetiatoresci. 6) Cortelu liberu cu dóue chilii, cuina, camara si gradina frumósa de legumi. — Despre familiesiu se va ingriji epitropia scólara.

Doritorii de a ocupa acestu postu pre langa producerea testimoniului de cualificatiune si a essamenului din limb'a maghiara trebuie se mai produca si atestatu de conduita dela comitetulu paroch. si antistia comunala unde a fungat pana aci.

Sè obsérva cà invetiatoriulu alesu totdeodata e obligatu sè conduca si strana sub decursulu duratei tuturoror servitieleru bisericesci, si totdeodata e obligatu ca se participe si la parastasele (paus) ce se vor aredica din partea credinciosiloru in biserica pentru odichna sufleteloru celoru reposati, fara a pretinde ceva pentru acésta.

Alegândulu invetiatoriu va intra in folosinti'a gradinei numai cu inceperea dela 15. Septembrie st. v. 1891.

Recursele instruite conform prescrieloru Stat. organicu si adressate comit. paroch. din Chitighaz sunt a-se trimite pana la 18/30. Iuliu a. c. Preaonoratu Domnu Petru Chirilescu protopopu si inspectoru scól. in comuna Kétegyház, avënd recurrentii a-se presenta si pana la alegere in vre-o Dumineca si serbatóre la Sánta biserica spre a-si areta desteritatea in tipicu si cântare.

Dat din siedinti'a comit. paroch. tienuta la 16.28. Iuniu 1891.

Comitetulu parochialu:

Vasiliu Belesiu, m. p.
presedinte.

Cu scirea mea: **PETRU CHIRILESCU, m. p.** protopresbiteru inspect. scol.

—□—

Pentru deplinrea definitiva a postului de invetiatoriu dela scól'a rom. gr. ort. confesionala din Barra, in comitatulu Carasiu-Severinu in inspectoratulu Lecusesti — se escrie concursu cu terminu de alegere pe duminec'a din **28. Iulie (9. Augustu) a. c.** pe langa urmatórele emoluminte:

a) In bani gat'a: 158. fl. v. a, pentru scripturistica 5. fl. v. a, pentru conferintiele invetiatoresci 10. fl. v. a.

b) In naturale: 20, meti grâu curatu si 20 meti encurudiu in bómbe; 30. metri de lemne din cari seva incalzi si scól'a, 4. jugere pamentu parte aretoriu parte fénatiu, cuartiru cu dóua chilii si cuina, gradina intravilana pentru legumi

Dela cei ce voru reflectá la acestu postu se pretinde: testimoni de cualificatiune, testimoni din limb'a magiara si atestatu despre conduit'a de pana acum.

Recursele adresate comitetului parochialu din locu sè se tramita Reverendisimului Domnu Adam Ros'a, inspectoru scolaru in Leucuseti, p. u. Balinez, in comitatulu Carasiu-Severinu, avënd recurrentii ase presentá in vre-o dumineca séu sarbatóre in biserica din locu spre a-si aretá desteritatea s'a in cantu si tipicu.

Barra, la 16. Iunie 1891.

Ioanu Matheiu m. p.
presedinte.

Adrianu Perii m. p.
notariu com. par.

—□—

Pe bas'a ordinatiunei Consistoriale dto 6. Octomvre 1890. Nr. 3584, se deschide concurs pe postulu invetiatorescu din **Pobd'a**, pana in **29. Iulie *) a. c. st. vechiu** cand va fi si alegerea:

Aspirantii la acestu postu au a-si trimite recursurile M. O. Domnu Ioan Damsia inspectoru cercualu in Seceani per Ving'a in Comit. Timisiór'a instruite cu documintele despre absolvarea preparandiei, esamenului de cualificatiune. si a limbei magiare, unu testimoniu despre moralitatea sa nepatata, si in una din dumineci ori serbatori au a-se presentá in faci'a locului pentru a-si aretá desteritatea in cantari si tipicu.

Cei ce vor putea documintá si despre absolvarea vre unor clase gimnasiale ori reale, si vor putea conduce corulu vocalu, vor fi preferiti.

Emolumintele sunt:

1) in bani gata 165 fl. v. a. 10 fl. pentru conferintia, si 5 fl. pentru scripturistica. 2) grau 60 Chible, 3) paie ori lemne pentru incalzament si scóla 6 orgii, dóue orgii lemne pentru cuina, 4) pament 4 jugere, inse invetiatoriulu are a suportá sarcinile dupa pamentu, 5) cortelu liberu cu dóue incaperi comode si gradina de legumi.

Pobd'a in 26. Maiu 1891.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea si invoirea mea: **IOANU DAMSIA, m. p.** inspectoru cercualu de scóle.

*) Fiend gresitu in acestu concursu terminulu, prin acésta se rectificá.

LICITATIUNE MINUENDA.

Pentru edificarea bisericei rom. gr. or. din parochi'a **Valea-mare** comitatulu Carasiu-Severinului — dupa planulu aprobatu de Pré Ven. Consistoriu din Aradu sub . . . Iuniu anulu 1891. nr. 1664 se escrie licitatiune minuenda pe diu'a de **14/26 Iuliu a. c. la 10 óre a. m.** in localitatea scólei din locu.

Pretiuulu de exclamare 6952 fl. 50 cr. v. a.

Concurrentii au a depune inainte de inceperea licitatiunei minuende Vadiulu de 10% in numerari séu in hartii de valóre.

Resultatulu licitatiunei este deobligatoriu pentru intreprinzatori indata dupa subscrierea protocolui de licitatiune; eara pentru comun'a bisericesca numai dupa subscrierea Contractului si aprobarea aceluia din partea Ven. Consistoriu.

Planulu, preliminarulu de spese, precumu si conditiunile se potu vedé in cancelari'a oficiului parochialu.

Din siedinti'a comitetului parochialu din Valea-mare, la 16/28. Iuniu 1891.

Macsim Balanu, m. p.
notariu comit. paroch.

Simeon Dragoi, m. p.
preotu.

—□—